

4 marca

Rocznica Walki o Gościno

Gościno przed II wojną światową było największą wsią Ziemi Kołobrzeskiej. Mieszkało tu 2187 osób. Wieś miała mleczarnię, dwa młyny, trzy stolarnie, dwa zakłady fryzjerskie, przedsiębiorstwa budowlane. Usługi świadczyli kominiarze, ślusarze, szewcy, zegarmistrz. Miejsowość była ważnym węzłem kolejowym. Porządku we wsi pilnowało dwóch żandarmów, o zdrowie dbali dwaj lekarze i dentysta. Po zakończeniu wojny do Gościna napływali pierwsi polscy osadnicy.

W Gostyniu, jak nazywano niedawny Gross Jestin, tymczasowy zarząd sprawowało wojsko. W powiecie kołobrzeskim 11 czerwca 1945 roku mieszkało zaledwie 800 Polaków i aż 40 tysięcy Niemców. Stan ten uległ szybko zmianie, bowiem proces polonizacji przebiegał dość sprawnie. 25 września 1945 roku na terenie gminy Gościno było już 559 osób narodowości polskiej. Z kolei na dzień 30 czerwca 1946 roku statystyki urzędowe odnotowały 1331 Polaków i już tylko 137 Niemców. W ciągu trzech powojennych lat zakończył się proces wymiany ludności, tym samym polonizacji. O niemieckiej przeszłości wsi świadczyły już tylko milczące mury i zamalowane napisy. Tworzono podwaliny polskiej oświaty. Jeszcze w 1945 roku uruchomiono w Gościnie 3 - letnią szkołę podstawową. Ruszyła szkoła w Robuniu. W obecnym Domu Pomocy Społecznej ulokowano kołobrzeski szpital cywilny, w budynku szkoły podstawowej z 1926 roku pracowało późniejsze gimnazjum kołobrzeskie.

Na długie lata Gościno stało się siedzibą Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej. Po przeniesieniu szpitala do Kołobrzegu, w dawnym „Althemie” zorganizowano Powiatowy Dom Małego Dziecka, który działał do roku 1982.

W latach 1953 – 1956 powstały PGR-y w Pławęcynie i Moltowie, a w 1964 roku gospodarstwo w Kamicy. W samym Gościnie siedzibę miało Państwowe Wieloobiektowe Gospodarstwo Rolne będące największym tego typu pracodawcą w okolicy.

W 1950 roku zorganizowano we wsi kino „Mir”. Jego działalność szczególnie budziła zainteresowanie wśród młodzieży. Dopiero upowszechnienie telewizji w dekadzie gierkowskiej, a następnie techniki wideo położyła kres działalności kina wiejskiego. W latach 70 – tych do najważniejszych przedsiębiorstw i instytucji należały między innymi: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, GS, PWGR, Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Bank Spółdzielczy, Nadleśnictwo Gościno, Urząd Pocztowy – Telekomunikacyjny i Państwowy Dom Dziecka.

Ważniejszym wydarzeniem w życiu mieszkańców gminy było uzyskanie w roku 1975 tytułu krajowego „Mistrza Gospodarności”. Imprezie patronował Ogólnopolski Komitet Frontu Jedności Narodu oraz Prezes Rady Ministrów PRL. Akces do konkursu zgłosiło ponad 99% polskich gmin, konkretnie 2364. Jedną z nich było Gościno. O sukcesie naszej gminy zadecydowały nieprzeciętne wyniki produkcji rolnej oraz wkład włożony w poprawę estetyki wsi i gminy.

GOŚCINO na kartach historii

uß aus Groß-Jestin. Kirche

Kościół

ul. Lipowa 18

ul. IV DWP 56

3-Jestin - Untere Hauptstraße

Ul. IV DWP

Gruss aus Gross-Jestin, Bez. Köslin

Dorfstrasse

ul. IV DWP

Dom Państwa Walerychów

Garten - Restaurant Rausch, St. Jes

ul. Grunwaldzka

Gruß aus Groß-Zestlin
Transformatoren-Station

ul. Karlińska

WALTER SCHILD

ul. IV DWP

Gr. Jestin

Hauptstraße

Bahnhof.

Molkerei.

Mleczarnia

Gruss aus Gross-Jestin. Wie die sich nicht verspürt sein
 möglichem Geist? Der
 in Person am Sonntag
 Verlag v. J. Zimmermann, Gross-Jestin
 dieses tiefensten
 Spitzes v. J. Zimmermann
 Göttermeister

Dworzec

Gr. Jestin i Pom.
Gasthof „Zum deutschen Hause“
von Rich. Zernott

Stacja Paliw – ul. IV DWP

ul. Kościuszki

ul. Kościuszki

ul. IV DWP 25

KOMBATANCI i PIONIERZY

Polskich rodzin osiedleńczych na terenie Gościna było dość dużo. Polacy przyjeżdżali z różnych stron Polski. W Gościnie osiedlali się oficerowie Wojska Polskiego, byli to: ppor. Karol Kwiatkowski, por. Dominik Niewiński. Osadnicy wojskowi to: Antoni Kuczyński, Roman Kuczyński, Aleksander Kuczyński, Władysław, Czesław i Jan Olendrowie. Swoje miejsce w Gościnie znalazły także kobiety w mundurach: ppor. Anna Olszanecka, Zofia Jaworek. Wywiezieni na przymusowe roboty do Niemiec i przyjechali do Gościna: Tadeusz Opiela, Wiktor Szymański, Stefan Rosak, Janina Kusiak, Józef Rak, Janina i Bolesław Koźbowie. Wdowy po poległych: Anna Leśniewska , Janina Złotogórska. W Gościnie pozostali także robotnicy pracujący niewolniczo u Niemców: Bronisław Głowala, Mirosław Szczegielniak, Rodzina Goździalskich.

Zbigniew Brud

Maria Wójcik

Urszula Markwart

Barbara Wojtysiak

Pogorzelec

Mirostław Szczegielniak

Janina Kusiak

Franciszek Chudzik

Stanisław Jacynowski

Mieczysław Brud

Baranowie

Budzelewscy

Kazimierz Walerych

Łucja Walerych

Józef Lisowski

Józef Barski

Jan Grzebielucha

Leon Babij

Stefan Skrzypczak

Wiktor Szymański

Urodził się 18 listopada 1912 r.

Wiktor Szymański

W 1939 r. został powołany do służby wojskowej w Warszawie, gdzie mieszkał. Służył w 30 Pułku i z tą formacją został wysłany na front pod Sieradzem i Wieluniem. PO rozbiciu pułku wycofali się do Warszawy i pod kierunkiem dawnego dowódcy stanęli ponownie do walki. Walczył między innymi pod Modlinem, Łomiankami, Młocinami i Bielanami. Prawie cały batalion poległ, tylko kilku żołnierzy ocalało, ród nich Wiktor Szymański. Trafił do niemieckiej niewoli. Jako jeńiec wojenny 22 sierpnia 1944 r. trafił mleczarni w Gościnie. W marcu 1945 r. po wyzwoleniu wraz z kolegami był współorganizatorem mleczarni, w której pracował do odejścia na emeryturę.

Odznaczenia:

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski – 1972 r.

Złoty Krzyż Zasługi – 1964 r.

Medalem X-lecia PRL – 1955 r.

Brązowym Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju – 1973 r.

Medalem XXX-lecia PRL – 1977 r.

RECHENBÜCHER
FÜR AUSLÄNDER

1	Herkunftland	Gemeinsch. v. Venedig
2	Geburtstag	18. November 1912
3	Geburtsort	Warschau
3	Kreis	Warschau
4	a) Staats- angehörigkeit	Staatenlos (Polen)
4	b) Volks- zugehörigkeit	Polnisch
5	a) Familienstand led., verh., verw., gesch.	verh.
5	b) Anzahl der minder- jährigen Kinder	

Tadeusz Opiela

Urodził się 2 lutego 1921 r.

Tadeusz Opiela

Brał czynny udział w II wojnie światowej broniąc wybrzeża. Podczas pierwszego roku wojny przebywał w niewoli. W Gościnie zamieszkał od 1940 r. W 1945 r. w czasie napływu osadników pomagał w osiedlaniu ludności na terenie Gościna. Od 6 stycznia 1946 r. wspólnie z p. Szymańskim, p. Maksymiukiem oraz p. Pogorzalcem organizował Spółdzielnię Mleczarską, w której po różnych zmianach organizacyjnych do 1978 r. pełnił funkcję dyrektora. Tadeusz Opiela brał udział także w odbudowie Warszawy

Odznaczenia:

Krzyż Virtuti Militari

Medal za zasługi

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia

Anna Olszanecka

*Urodziła się 23 lipca 1909 r.
w Kosiankach Leśnych,
w województwie białostockim.*

Anna Olszanecka

Przed wojną pracowała w aptece. Została powołana do wojska w 1944 roku w Lublinie, następnie skierowana do I Dywizji im. Tadeusza Kościuszko, jako pracownik służb medycznych.

Przeszła szlak bojowy:

Lublin – Warszawa – Bydgoszcz – Częstochowa – Berlin.

Była oficerem wojska polskiego.

W jej wspomnieniach pozostały wstrząsające widoki, między innymi płonąca Warszawa. Pracowała w szpitalu bydgoskim, gdzie przywożono rannych żołnierzy z pól bitewnych o Wał Pomorski i Kołobrzeg. Po wojnie osiadła w Gościnie, gdzie podjęła pracę w miejscowej aptece.

Odznaczenia:

Medal brązowy – 1947 r.

Medal srebrny – 1966 r.

Medal za udział w walce o Berlin – 1945 r.

Józef Sawicki

Józef Sawicki

Żołnierz Ludowego Wojska Polskiego, uczestnik walk o wolność podczas II wojny światowej. Służył w 1-szej Dywizji Wojska Polskiego im. Tadeusza Kościuszki. Brał czynny udział w walkach:

- 1. Pod Lenino,*
- 2. Zdobycie Warszawy,*
- 3. Zdobycie miast zachodniego Pomorza: Złotów, Jastrów, Kołobrzeg ...*
- 4. Forsowanie Odry,*
- 5. Okrążenie i zdobycie Berlina.*

Był dwukrotnie ranny.

Przeszedł szlak bojowy:

*Sielce – Lenino – Kijów – Żytomierz – Lublin – Dęblin – Warszawa – Bydgoszcz
– Kołobrzeg – Szczecin – Berlin*

Odnaczenia:

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

9 orderów

Odnaka Racjonalizatora Polski

PIERWSI OSADNICY

Lucja Walerych

Łucja Walerych

do Gościna przybyła 21 marca 1946 roku z rodzicami i rodzeństwem, jako 18-letnia dziewczyna. Państwo Rakowscy, bo tak brzmiało nazwisko Pani Lucji przyjechali na te tereny ze Zduńskiej Woli, pod Łodzią. W czasie okupacji pani Łucja pracowała cały czas jako robotnik przymusowy. Tuż po przyjeździe do Gościna p. Łucja pracowała w Urzędzie Gminy, jako praktykantka.

W Gościnie młoda panienka wyszła za mąż, za właściciela kawiarni - Kazimierza Walerycha i przez całe życie mieszka w domu, który jest dziś własnością rodziny.

Pani Łucja wspomina, iż Gościno nie ucierpiało w wyniku działań wojennych, natomiast pobliski Kołobrzeg był doszczętnie zrujnowany.

Pani Łucja była współtwórcą i świadkiem tworzenia się polskości na tej ziemi.

Zbigniew Brud

Zbigniew Brud

do Gościna przybył 12 września 1946 roku z miejscowości Golina nad Wartą, z Wielkopolski. Jako pierwszy z rodziny przyjechał ojciec Pana Zbyszka - mistrz stolarski. Po jakimś czasie dojechała reszta rodziny. Niestety, w tym czasie nie było zapotrzebowania na prace stolarskie, dopiero w 1950 latach zaczęły napływać zlecenia na wyroby z drewna. Pan Zbyszek do szkoły podstawowej uczęszczał w Gościnie.

Piotr Baran

Piotr Baran

do Gościna przybył z miejscowości Kolonia Hołowczyce w powiecie Biela Podlaska w 1946 roku. Od 1 października został zatrudniony jako magazynier na Rozdzielni Energetycznej w Gościnie. Szybko sprowadził do Gościna żonę z dzieckiem. Całą rodziną zamieszkali w budynku na ul. T. Kościuszki 9, gdzie rodzina mieszka do dziś dnia. Od 1948 roku Pan Piotr podjął pracę na poczcie, a w 1950 roku został naczelnikiem poczty.

Walenty Baran

Walenty Baran

na ziemię zachodnie przybył z województwa białostockiego, z powiatu augustowskiego. Młodość spędził na kielecczyźnie w powiecie sandomierskim, gminie Jurkowice. Przez okres wojny, aż do 1942 roku walczył w Batalionach Chłopskich. Należał do oddziału "Brzytewka". W związku ze swoją działalnością partyzancką, po rozwiązaniu oddziału, nie mógł liczyć na uzyskanie pracy na tym terenie. W 1945 roku, Pan Walenty wyjechał w okolice Augustowa, do brata, marząc o zdobyciu zawodu i startu w dorosłe, samodzielne życie. Tam przyjęto go na okres próbny, na stanowisku starszego manipulanta drewna. Tam też skończył kursy uprawniające do pracy w charakterze leśniczego terenowego. w 1947 roku, za namową brata, postanowił wyjechać na ziemię odzyskane. Tak trafił do Nadleśnictwa Dygowo, a później do Gościna.

Barbara Wojtysiak

Barbara Wojtysiak

do Gościna p. Barbara przyjechała na początku 1946 r. wraz z rodzicami. Z pochodzenia jest rodowitą warszawianką. Tuż po przyjeździe zaczęła chodzić do II klasy szkoły podstawowej, która wtedy mieściła się na ulicy IV Dywizji Wojska Polskiego 25. Od 1947 roku uczęszczała już do budynku na ulicy Kościuszki. Pierwszą pracę podjęła w mleczarni na stanowisku referenta do spraw skupu. Gdy z czasem przeniesiono administrację do Kołobrzegu, dojeżdżała do pracy kolejką wąskotorową. W 1963 roku rozpoczęła pracę w Domu Małego Dziecka w Gościnie, a po przekształceniu w Domu Pomocy Społecznej jako zaopatrzeniowiec.

Stanisław Puchalski

Stanisław Puchalski

Urodził się 3 maja 1923 r. w Stawiskach koło Łomży. W czasie wojny należał do Armii Krajowej. Za swoją działalność wojskową trafił na trzy miesiące do niemieckiego więzienia. Na ziemie zachodnie przybył w 1946 r. na zaproszenie kolegi. Osiadł w Myślinie, gdzie podjął pracę w Państwowym Gospodarstwie Rolnym. W 1962 roku kupił dom w Gościnie, gdzie mieszka do dzisiaj. W międzyczasie ukończył kursy, które umożliwiły mu pracę inseminatora. Zawód ten wykonywał do końca swojej aktywności zawodowej. Cieszył się dużym poważaniem i zaufaniem wśród wszystkich okolicznych rolników.

*Kierownik
Szkoły Podstawowej
w Gościnie*

Kazimierz Stefanowski
w latach 1945 -1946

W 1945 roku nastąpił koniec rozdziału niemieckiego w historii wsi i gminy Gościno. Proces polonizacji przebiegał sprawnie. Większość osadników przybyła z Polski centralnej i tzw. "ściany wschodniej". W Gościnie oprócz osadników rolnych napływali również przedstawiciele rzemiosła. W 24 zakładach rzemieślniczych zatrudnionych było 25 rzemieślników. Były to przedsiębiorstwa małe, rodzinne, ale prezentujące już zróżnicowany profil wytwórczości. Brak na terenie Gościna większych działań wojennych przyczynił się do zachowania prawie w całości budynków mieszkalnych i gospodarczych.

KOSCIÓŁ

Ks. Władysław Ormiański

ZAKŁADY PRACY w Gościnie

URZĄD GMINY

Wójt Stanisław Gazda

OŚRODEK ZDROWIA

Lekarz Kazimierz Białoszewski

APTEKA

u KAPTURA

POSTERUNEK MILICJI

Milicjanci: Stanisław Jacynowski, Górka, Kondera

ZAKŁADY PRACY w Gościnie

MLECZARNIA

Zarządzał pan Tadeusz Opiela

Kolej Wąskotorowa

Pracowali panowie: Gotfryd, Butryn, Pauliński, Karnafel

POSTERUNEK ENERGETYCZNY

SZKOŁA PODSTAWOWA

Kierownik Kazimierz Stefanowski

NADLEŚNICTWO

BIBLIOTEKA

ZAKŁADY PRACY w Gościnie

URZĄD POCZTOWY

Naczelnik Czesław Urbaniak

BANK

GMINNA SPÓŁDZIELNIA SAMOPOMOC

CHŁOPSKA

KINO „Mir”

Bogdan Lis

Sklepy

*Państwo Jagodzińscy, p. Janina Herman, p. Władysław
Gzegzółka, p. Jerzak*

ZAKŁADY PRACY w Gościnie

RESTAURACJA

Państwo Jagodzińscy

Kawiarnia

Pan Kazimierz Walerych

MŁYN

Pan Franciszek Groński i Pan Bronisław Głowala

1. PIEKARNIA

Pan Antoni Leszczyński

2. PIEKARNIA

Właściciel nieznanany

Pierwsi RZEMIEŚLNICY w Gościnie

Kowal - p. Wacław Krech

*Kołodziej - p. Franciszek Chudzik, p. Kazimierz Dobroć,
p. Stanisław Rakowski*

Stolarz - p. Mieczysław Brud z synem Zbigniewem

Rymarz - p. Marian Budzelewski

*Szewc - p. Jan Owczarski, p. Władysław Lelakowski,
p. Franciszek Zatyka, p. Jan Adamczyk*

Fryzjer - p. Szukalski z synem Zdzisławem

*Krawiec - p. Julian Stokowski, p. Tadeusz i Mieczysław
Ślusarkowie, p. Stefan Bzduch, p. Józef Wodzistawski*

Rzeźnicy – p. Aleksy Dylawerski, p. Winiarski

APELE
SPOTKANIA
ŚWIECZKOWISKA

ŚWIECZKOWISKA
SPOTKANIA
APELE

Dziękuję za uwagę !